Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Asia: VNS 6/2022 vp Valtioneuvoston selonteko
Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia

Länsi-Suomen liitot kiittävät mahdollisuudesta antaa kirjallisen lausunnon liittyen kansalliseen ilmasto- ja energiastrategiaan.

Länsi-Suomen liitot pitävät uusiutuvan energian edistämistä erittäin keskeisenä. Länsi-Suomen alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tehdään tällä hetkellä merkittäviä panostuksia kestävän energiantuotannon edistämiseen niin tuuli- ja aurinkoenergian kuin vetyratkaisujenkin osalta. Länsi-Suomen liitot pitävät tärkeänä panostusta seudullisen mittakaavan aurinkoenergian edistämiseen. On tärkeää, että erilaisten energiaratkaisujen yhdistäminen on mahdollista siten, että luodaan varmat, joustavat ja kustannustehokkaat energiaratkaisut ja -järjestelmät.

Vaikutusten arviointi on keskeistä uusissa energiaratkaisuissa. Länsi-Suomen liitot muistuttavat, että uusissa linjauksissa ja energiatuotannon ratkaisuissa tulee hiilinielujen lisäksi ottaa huomioon myös luonnon monimuotoisuus ja yhtenäisten metsäalueiden pirstaloituminen sekä mahdollisuudet resurssiviisaaseen kiertotalouden edistämiseen. Liitot painottavat kaavoituksen merkitystä pitkän tähtäimen suunnitelmien laadinnassa. Lisäksi olisi tärkeää, että kestävän energiantuotannon sosiaalisen hyväksyttävyyden edistämiseksi tehtäisiin valtakunnallisia toimia kaavoitus- tai suunnitteluprosesseissa olevan vuorovaikutuksen lisäksi.

Osana vetyratkaisujen käyttöönottoon valmistautumista on tärkeää huomioida maankäytön suunnittelun näkökulma niin vedyn tuotannossa, siirrossa kuin jakelussakin. Suunnitelmallinen ja ennakoiva maankäytön suunnittelu edellyttää, että maankäytön ohjauksessa sovellettavat vaatimukset ja rajoitteet (kuten suoja-alueet) ovat hyvissä ajoin tiedossa.

Kasvavan sähköntuotannon huoltovarmuutta turvataan paitsi sähköverkkoja kehittämällä ja siirtoyhteyksiä vahvistamalla, myös lainsäädäntöä ja toimintatapoja kehittämällä. Energiatehokkuuden edistämisessä olisi hyvä kiinnittää huomiota myös energiankäytön yleiseen vähentämiseen. Lisäksi Länsi-Suomen liitot tuovat esiin, että julkisella sektorilla energiatehokkuuden edistämisessä myös hyvinvointialueet ovat jatkossa uusi tärkeä toimija.

Länsi-Suomen liitot pitävät tärkeänä, että energiamarkkinoiden säätelyä kehitetään. Erityistä ja pikaista huomiota tulee kohdentaa sähkön pienimuotoisen tuotannon sekä paikallisten energiayhteisöjen edistämiseksi osana älykkäiden sähköverkkojen ja kysyntäjouston potentiaalia.

Lopuksi Länsi-Suomen liitot toteavat, että tutkimuksen, innovaation ja kilpailukyvyn linjauksissa tulisi nykyistä enemmän korostaa alueiden vahvuuksia, ekosysteemejä ja kumppanuuksia energiamurroksen perustana.

Etelä-Pohjanmaan liitto, Hämeen liitto, Keski-Suomen liitto, Pirkanmaan liitto, Pohjanmaan liitto ja Satakuntaliitto